

7 Konsekvenser

Miljö

Sociala konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Riksdagen

Hälsa och säkerhet

Konflikter

Miljömålen

7 Konsekvenser

Här redovisas vilka konsekvenserna bedöms bli för Bengtsfors kommun och dess utveckling om översiktsplanens inriktning följs och dess åtgärder genomförs av såväl kommunen som andra berörda och ansvariga. Konsekvensbeskrivningen ligger på en strategisk, översiktlig nivå och ska försöka ge svar på om eller i hur hög grad kommunens visioner och mål samt övergripande inriktning för kommunens framtida utveckling nås, om de främjas eller motverkas och vilka eventuella konflikter som finns. Konsekvensbeskrivningen ska också redovisa hur nationella och regionala mål uppnås, hur riksintressena samt människors hälsa och säkerhet tillgodoses.

En konsekvensbeskrivning kan grovt delas in i konsekvenser för de tre områdena Miljö, Sociala förhållanden och Ekonomi.

7.1 Miljö

Grundläggande för all samhällsutveckling är att åstadkomma en långsiktigt hållbar utveckling "som tillgodoser dagens behov utan att undergräva framtida generationers möjligheter att tillgodose sina behov" (Brundtlandkommissionen 1987).

Översiktsplanen redovisar en inriktning mot en prioritering av bebyggelseutvecklingen i de centrala kommunikationsstråken utmed järnväg och väg samt en utbyggnad och förbättring av dessa med tågstopp, pendelparkeringsplatser, omlastningsterminaler för gods mm. Konsekvenserna, om detta genomförs, bedöms bli goda möjligheter att utveckla de kollektiva transporterna med tåg och buss och därmed minska transporternas miljöpåverkan och nå mot flera av de nationella miljömålen.

Även kommunens strategi mot en robust struktur med Bengtsfors som huvudort och utveckling av övriga orter efter sina behov och särarter ger goda möjligheter till både nära till service och koncentration av transporterna till kollektiva transportsätt.

Utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet i och mellan orterna förbättrar väsentligt möjligheterna till trafiksäker gång- och cykeltrafik inom de relativt korta avstånd det här är fråga om.

De strategiskt utpekade områdena för landsbygdsutveckling i sjönära lägen innebär en väsentligt ökad attraktivitet för boende i Bengtsfors kommun. Det är en av faktorerna bakom visionen om utökningen till 12 000 invånare. Detta ger konsekvenser som förbättrade möjligheter till service av olika slag, både kommunal och privat, med minskade behov av långa transporter för dessa ändamål. Självfallet innebär ett relativt glest boende på landsbygden behov av biltransporter, men med utbyggnad av pendelparkeringar vid de stora vägarna och tågstoppen behöver inte resan ske med bil hela vägen.

Översiktsplanens satsning på utveckling av besöksnäringen, bland annat med utbyggnad av anläggningar för turismen av olika slag på lämpliga, strategiska platser, medför ökade möjligheter att leva och bo på landsbygden, ett aktivt och levande jord- och skogsbruk med vård av ett öppet och attraktivt landskap och värdefulla natur-, kultur- och friluftsmiljöer. Det bidrar härigenom till att nå flera andra nationella miljömål.

Bebyggelseutvecklingen samlad i orterna ger goda möjligheter till miljömässigt hållbar uppvärmning via fjärrvärmeanläggningarna med förnyelsebar energi. Även landsbygdsboendet ger goda möjligheter till miljömässigt hållbar uppvärmning med förnyelsebar energi av olika slag.

Konflikterna när det gäller en miljömässigt hållbar utveckling är främst att en relativt gles bebyggd landsbygdskommun genererar mycket transporter, med egen bil på väg. Kollektiva transporter måste ju med nödvändighet prioriteras där det finns många människor. Värdet av att se till att hela kommunen ska leva, en ökning av befolkningen för bibehållande av en god service, en utveckling av näringslivet och besöksnäringen samt ett aktivt jord- och skogsbruk med ett öppet landskap har dock vägt tyngre för kommunen som helhet. Utbyggnaden av infrastrukturen och kollektivtrafiken längs de starka stråken ökar dock möjligheterna att göra de långa transporterna på ett miljömässigt hållbart sätt.

7.2 Sociala konsekvenser

Översiktsplanens inriktning mot förändrade attityder bland människorna i Bengtsfors till en ökad känsla för ett samlat Bengtsfors kommun, en stolthet över sin kommun och hembygd samt en ökad öppenhet för nya influenser och förmåga att lyhört ta till sig av nya intryck och ny kunskap är kanske den viktigaste faktorn för en positiv social utveckling i kommunen.

Målet om en ökande befolkning ger goda möjligheter till en god service och en social gemenskap mellan människorna. Även inriktningen mot en bebyggelseutveckling i grupper på strategiskt lämpliga, attraktiva platser bidrar till en god social gemenskap.

Satsningen på Stenebyskolan som en kreativ mötesplats, ett starkt konstnärligt och kulturellt centrum i regionen ger goda möjligheter till många olika sociala aktiviteter.

Ökningen av besöksnäringen och kontakterna med nya människor från olika länder ger nya insikter och kunskaper samt utvecklade sociala nätverk. Människor ges ökade möjligheter till försörjning och att vara behövd i samhället och för andra.

Konflikterna avseende en god social utveckling kan främst ses i riskerna med att bengtsforsborna inte kan eller vågar hantera att nya människor med nya värderingar och synsätt flyttar in i kommunen och att ny bebyggelse och nya människor tillkommer i "min" närmiljö. Riskerna med en stagnation, tillbakagång och ökad isolering om ingen förnyelse och utveckling sker bedöms dock vara större.

7.3 Ekonomiska konsekvenser

En god livskvalitet och en hållbar utveckling fordrar också en god ekonomi i kommunen. Tillväxt och utveckling kostar pengar i investeringar för nyexploatering och kommunal service. Samtidigt ger ökad befolkning större skatteintäkter. En positiv tillväxt och utveckling av kommunen är dock nödvändigt för att klara en god ekonomi. Stagnation innebär tillbakagång och ekonomiska problem.

Kostnaderna för tillväxten och investeringarna måste dock bli så små som möjligt. Inriktningen av nybebyggelsen är att kunna ta tillvara befintlig infrastruktur eller bygga ut och förbättra den på ett samlat sätt. En del av kostnaderna ligger framöver när utbyggnaderna är gjorda genom drift av kommunal service, kollektivtrafik, gator, gång- och cykelvägar mm. Det gäller för kommunen att ständigt ha en effektiv organisation för detta, i många fall genom samverkan med andra. Den sammantagna bedömningen är att översiktsplanen bidrar till att nå en god kommunal ekonomi.

Foto Thomas Wallin

7.4 Riksintressen

Kommunens riksintressen utgörs främst av de stora naturområdena värdefulla för naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv. Det utgör grunden för besöksnäringen och turismen.

Genom inriktningen i översiktsplanen om ett aktivt landsbygdsboende med jord- och skogsbruk, att naturområdena ska bevaras och vårdas samt att anläggningar för besöksnäringen och sjönära boende ska lokaliseras på strategiskt väl valda platser för att stödja turismen med minsta påverkan på naturvärdena och områdenas storlek bedöms riksintressena tillgodoses.

Riksintressena för kommunikationer, väg 164 och järnvägen Nordlänken tillgodoses genom att översiktsplanen redovisar dem som strategiskt viktiga infrastrukturstråk som bör utvecklas.

7.5 Hälsa och säkerhet

Goda sociala förhållanden och god ekonomisk utveckling är grundläggande för en god folkhälsa. Den positiva utvecklingen av kommunen som översiktsplanen redovisar utgör därför en av de viktigaste faktorerna för att nå flera av de nationella folkhälsomålen.

Miljömålen som främst berör människors hälsa bedöms också ge positiva konsekvenser genom översiktsplanens inriktning avseende miljömässiga transporter, uppvärmning och ett hälsosamt byggande mm.

De största säkerhetsfrågorna i Bengtsfors kommun är översvämningsriskerna. Det berör hela det centrala området genom kommunen längs Upperudsälven och Dalslands kanal, flera strategiska kommunikationsleder och verksamheter. Översiktsplanen redovisar inte några konkreta lösningar på hur detta ska kunna undvikas eftersom den övergripande faktorn är de globala klimatförändringarna. Översiktsplanens möjlighet är att tydligt redovisa konsekvenserna av de värsta översvämningsscenarierna samt ange att kommunen m.fl. behöver arbeta vidare med vilka åtgärder som kan och måste vidtas för att minska skadorna för samhället av sådana översvämnings.

Översiktsplanens inriktning mot förändrade transporter till mer kollektiva transporter med tåg och buss samt gång- och cykeltrafik är dock ett sätt att bidra till minskad klimatpåverkan. Bengtsfors kommuns litenhet medför dock att våra åtgärder ger begränsade resultat.

Åtgärder för att begränsa framtida skadeverkningar redovisas genom att ange lägsta höjd över vattnet för att lokalisera ny bebyggelse vid sjöar och vattendrag.

7.6 Konflikter

De konflikter som framträder tydligast i samband med översiktsplaneringen rör attraktiva boenden kontra strandskydd, översvämningsrisker och riksintressen.

Genom ett ansvarsfullt utpekande av LIS-områden och utbyggnadsområden i anslutning till orterna bedömer kommunen att de miljömässiga, sociala, säkerhetsmässiga och ekonomiska aspekterna vid nybyggnation av bostadshus kan samverka.

7.7 Miljömålen

Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och fjorton etappmål (etappmålen behandlas inte i denna översiktsplan). Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska nås. Generationsmålet är därför vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

Generationsmålet

Det övergripande nationella målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.

Kommunens vilja att förbättra kapaciteten för person- och godstrafik på järnväg, förenkla cykelanvändandet samt minska användandet av fossila bränslen i stort bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Kommunens vilja att utveckla fjärrvärmenäten minskar utsläppen till luften genom att småskalig vedeldning och uppvärmning med fossila bränslen kan minska. Se även Begränsad klimatpåverkan. Tillsammans bedöms åtgärderna bidra till miljömålets uppfyllelse.

Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska understiga gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte öka korrosionshastigheten i tekniska material eller kulturföremål och byggnader.

Kommunens vilja att förbättra kapaciteten för person- och godstrafik på järnväg, förenkla cykelanvändandet samt minska användandet av fossila bränslen i stort bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Giftfri miljö

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Kommunens vilja att undersöka, och vid behov åtgärda, förorenade områden som tidiga fabrikslokaliseringar och äldre avfallstippar bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

Kommunens vilja bedöms inte påverka miljömålet.

Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

Kommunens vilja, genom att redovisa radonförekomster och i bygglovsärenden följa upp behoven, ge förutsättningar för radonsäker byggnation där radon finns bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Ingen övergödning

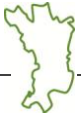
Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Kommunens vilja att inte försämra sjöarnas kvalitet genom åtgärder på kommunala avloppssystemen och inventering av enskilda avlopp bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftslivet värnas.

Kommunens vilja att arbeta med servicepunkter för besöksnäringen, sanering av avloppssystem, arbeta fram strategier för vattenförsörjningen mm bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Kommunens vilja att arbeta fram nya skyddsområden med klara föreskrifter för samtliga kommunala vattentäkter. Se även Levande sjöar och vattendrag. Tillsammans bedöms åtgärderna bidra till miljömålets uppfyllelse.

Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Kommunens vilja att bevara våtmarker redovisas i Naturvårdsprogram för Bengtsfors som håller på att arbetas fram. De mest värdefulla våtmarkerna har redan fått långsiktiga skydd genom naturvårdsavtal och reservatsbildningar och det bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Kommunens vilja att bevara skogarna levande redovisas i Naturvårdsprogram för Bengtsfors som håller på att arbetas fram. Kommunens identitet bygger till stor del på de skogliga miljöerna. De mest värdefulla skogarna har redan fått långsik-

tiga skydd genom reservatsbildningar och naturvårdsavtal och det bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Kommunens vilja att skapa förutsättningar för utveckling av den befintliga bebyggelsen och nybyggnation på landsbygden genom utpekande av LIS-områden bidrar till att människor finns i bygden som kan hålla odlingslandskapet öppet. Risken är stor att åker- och ängsmark omvandlas till skog. LIS-områdena bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Kommunens vilja är att bidra till goda och hälsosamma boendemiljöer för alla, oavsett om man önskar bo i någon av kommunens orter eller på landsbygden.

Främst sker det i plan- och bygglovprocesserna där lämplighets- och säkerhetsaspekter såväl som tekniska lösningar utreds. Den kulturhistoriska bebyggelsen som redovisas i Kulturmiljöprogrammet föreslås renoveras varsamt för att inte ta skada. Inom orterna pågår arbete med dagvattenhantering och behovet av alternativ till kulvertering, med t ex öppna diken, finns då stora vattenmängder periodvis ska tas om hand. Sammantaget bedöms åtgärderna bidra till miljömålets uppfyllelse.

Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Kommunens vilja är att områden som är speciellt viktiga för växt- och djurlivet ska skyddas genom reservatsbildning eller någon form av naturvårdsavtal. Den biologiska mångfalden bevaras genom att tillräckligt stora områden undantas från större exploateringsföretag och det bedöms bidra till miljömålets uppfyllelse.

